

REVISTA POLITICĂ

Abonamentele:

în Austro-Ungaria pe an pentru cărțurari 8 cor., pentru țărani 5 cor., în România și străinătate pe an 10 cor. Abonamentele se plătesc înainte la administrație și se pot face pe 6 sau numai pe 3 luni. Un număr 15 bani.

Inseratele:

se trimit numai la administrația foii și costă: un rând peti, sau spațiul său prima dată 12 bani, a doua oară 18 bani, a treia oară 24 bani. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Apare în fiecare Duminică.

Redacția: strada Tâmplarilor N-rul 16.

Administrația: strada Dragoș N-rul 3.

Munteni!

Nu dați cinstea pe rușine și alegeți deputat numai pre d. conte Francisc Belgarde, binefăcătorul vostru și salvatorul nostru.

Școala noastră.

În lipsa unei foi pedagogice române ne-am hotărât să deschidem coloanele gazetei noastre membrilor corpului didactic român din țară, pentru a discuta afacerile însemnate privitoare la bunul mers al școalelor noastre naționale.

Însemnătatea școalei ca factor în cultura noastră națională e în afară de ori ce discuție. Trebuie însă numai decât discutată starea, în care se află școala, ca să vedem, ce-i lipsește, pentru a pute îndeplini pe deplin chemarea și care ar fi mijloacele de îmbunătățire.

De aceea rugăm respectuos pe toți onorații membri ai corpului nostru didactic secundar și primar, să ne trimită spre publicare observările lor obiective asupra afacerilor școlare dobândite în urma experienței lor îndelungate. Și ca să îndrumăm o discuție sistematică și folositoare, vom pune aici la discuție chestiunile, ce credem, că sunt mai urgente.

Începem cu afaceri privitoare la școala primară și într'un număr viitor ne vom ocupa cu altele privitoare la școala secundară.

I. Definitivatul inspectorilor școlari districtuali.

Ministrul de instrucțiune a trimis consiliilor școlare de țară următorul emis, pe care îl dăm în traducere: „Guvernul are de scop, să se ocupe mai deaproape cu chestiunea stabilisării inspectorilor districtuali prin aplicarea lor în serviciul statului. Poziția de funcționar și lefurile inspectorilor n'au însă a se regula prin o lege imperială, ci numai pe cale administrativă. Aplicarea inspectorilor școlari să se facă, fără a se fixa un timp anumit pentru executare, succesiv și în măsură cu mijloacele încuviințate anual pentru acest scop în bugetul preliminar. De asemenea au să rămâe raporturile legale ale acelor inspectori districtuali, cari sunt luați din starea persoanelor didactice ale statului, neschimbate, astfel că va fi vorba numai de trecerea inspectorilor din serviciul țării în serviciul statului. Pentru a pune aceste lucruri la cale, este înainte de toate necesar de a delatura acele dispoziții ale legilor țării, cari stau în cale unei astfel de înoini și mai cu samă de a da legilor referitoare la supraveghierea școalelor așa o formă, ca să permită aplicarea inspectorilor școlari din serviciul țării în serviciul statului și a lăsa executarea cu totul în sama administrației statului, fără a sili statul la o nouă îndatorire bănească“.

În vederea faptului, că chiar dieta viitoare va trebui, să decidă asupra schimbării legii școlare din 8 Faur 1869 Nr. 6 al foii legilor provinciale din Bucovina îndeosebi a §§ 27,

28, 29, 30 ș. a., deschidem prin aceasta discuția asupra acestei chestiuni foarte importante, punând la răspuns următoarele întrebări: 1) care momente vorbesc pentru stabilizarea inspectorilor districtuali? 2) Sub cari condițiuni s'ar pute permite stabilizarea intenționată? 3) Ce foloase sau pagube ar pute aduce această reformă pentru a) învățătorime și b) pentru școala românească?

II. Salarisarea învățătorilor.

Este lucru cunoscut că întreaga învățătorime din Austria și o mare parte din deputații parlamentului pretind imperios schimbarea § 55 al legii școlare imperiale din 14 Mai 1869 în acel sens, ca acest paragraf să se modifice astfel, că salariile învățătorilor să fie egale cu acele ale funcționarilor de stat din rangul XI.—VIII. Este deci datoria fiecărui învățător, să îndemne pe deputații parlamentului, ca acesta să voteze schimbarea paragrafului amintit în sensul, că învățătorimea să fie înrolată în rangurile amintite mai sus.

Drept aceea a hotărât asociația învățătorilor germani din Austria (Deutsch-österreichischer Lehrerbund) în ședința comitetului din 23 Sept. a. c., ca să aranjeze pe timpul debaterilor parlamentare o mare manifestație a întregii învățătorime din Austria. Avisăm despre aceasta asociația noastră din Cernăuți și toate reuniunile noastre învățătorești din țară, pentru a întreprinde de cu timp pașii necesari, ca: 1) să fie reprezentată și învățătorimea noastră în număr corespunzător și mod demn la această mare manifestație și 2) să se puie în legătură cu deputații români din parlament, pe cari îi cunoaștem încă de pe timpul campaniilor electorale ca amici sinceri și devotați ai învățătorimii și ai cauzei școlare, ca ei în comun acord cu ceilalți deputați bucovineni din parlament și cu cluburile politice aliate (Unio-latina și creștinii-sociali) să sprijinească și să apere cu bărbăție dorințele și drepturile deplin întemeiate cu privire la schimbarea §. 55.

III. Învățătorii și dieta cea nouă.

Învățătorimea, atât ca factor cultural cât și ca factor politic în țară, trebuie să-și precizeze de cu timp pretenziunile sale față de dieta cea nouă. Candidații pentru mandatele dietale, cari vor face apel la sprijinul învățători-

mii noastre, trebuie să cunoască depe acum, ce fel de obligațiuni vor lua de-odată cu cinstea de deputat față de școala și învățătorimea noastră.

IV. Școala și partidul.

Este necesar, să se stabilească în interesul școalei, cari afaceri școlare trebuie introduse ca puncte importante în programa viitoare a activității partidului nostru român din țară. Căci cu parere de rău vedem cum o mulțime de afaceri școlare importante sunt absolut neglijate de conducerea partidului și aceasta atât din lipsă de orientare cât și din lipsa unor bărbați de școală în rândul politicienilor.

Deschidem prin aceasta de o camdată discuția asupra acestor chestiuni importante și invităm întreaga învățătorime, de a lua parte prin articole publicate în foaia noastră la rezolvirea favorabilă a chestiunilor sus amintite. Vom fi domnilor colaboratori mulțumitori, dacă, pelângă chestiunile amintite, vor pune în discuție și alte cauze școlare importante, de a căror rezolvire ar pute atârna bunul mers al școalei noastre. Colaboratorii sunt totodată respectuos rugați, să se folosească de un ton absolut obiectiv și demn. Invităm îndeosebi pre domnii inspectori școlari districtuali, pe domnii profesori dela școala normală și liceele noastre, să ni deie concursul D-Sale valoros la rezolvirea temeinică a cauzelor aici amintite și acelor ce se vor mai disuta.

Școala este viitorul națiunii, de aceea suntem de firmă speranță, că fiecare membru conștiincios și naționalist al corpului didactic român din țară ne va da sprijinul său, ca să putem folosi neamului nostru în această privință. Dunezeu să ne ajute!

N. B. Rugăm să ni se trimită articole scurte și miezoase, scrise legibil pe hârtii în quart și numai pe o singură față. Tot odată să ni comunice domnii colaboratori, ori de doresc, să li se publice sub articole numele întreg, inițialele sau un pseudonim.

Un distins bărbat de școală, căruia i-am comunicat cuprinsul acestui articol-apel, ne-a dat sfatul în vederea spațiului restrâns al foii noastre și a mulțimii articolelor-răspunsuri ce vor veni, că ar fi cu mult mai practic, ca redacția să deschidă asupra chestiunilor puse mai sus o anchetă, la care domnii membri

ai corpului nostru didactic primar din țară, să dea răspunsurile lor până cel târziu la 1. Decembrie st. v. a. c. Aceste răspunsuri vor fi apoi conștiincios studiate de un vrednic bărbat și părerile, exprimate în articole, arătate neschimbat și apoi însoțite de concluziunile necesare, pe care apoi le-ar pute discuta și primi domnii învățători în adunările reuniunilor districtuale, aducându-le la cunoștința forurilor competente.

Primind acest bun sfat, rugăm, ca să participe la această anchetă importantă cât mai mulți domni învățători spre binele stării D-Sale și a școlii noastre românești.

Presă noastră și contele Bellegarde.

(Poveste nouă și adevărată pentru țărani noștri).

În Bucovina apar peste cinsprezece foi politice. Ele se împărțesc în două părți: O parte reprezintă interesele politice ale popoarelor politice din țară, sunt așa numite foi de partid: românești, rusești, nemțești, polone și jidovești. Partea cealaltă (aproape jumătate din numărul întreg al foilor) sunt foi de gheșeft, cari apără interesele celor ce le plătesc, și batjocuresc și amălesc cu minciuni pe acei, dela care n'au folos. Ele sunt toate jidovești.

Este interesant să urmărești lupta zilnică a acestor foi. Ți se pare că te afli pe un întins câmp de luptă. Vezi tabere și oștiri, de tot felul de generali și ostași deosebiți; iar pînă la acești dușmani înarmați cu arme ucigătoare, cu cari caută, să se răpuie unul pe altul, vezi tărăindu-se tupilați ca șopârla și nebăgați în samă niște oameni, cari fără să aibă arme ucigătoare, fără să fie strănși într'o oștire cu un general în frunte, totuși iau parte la războiu, ațâțând flacăra ucigătoare a războiului între celelalte oștiri, făcându-le să se repue sau cel puțin să se rănească de moarte, ca apoi ei să tragă folos din slăbiciunea lor, sunt Jidani.

Ei știu bine, că unde doi se ceartă, al treilea câștigă. De aceea vecinic își vâra coada între popoarele creștine din țară, le ațâță pe unul în contra altuia cu laude sau batjocuri, le îmbată de cap ca cu atâta mai ușor să-și poată face gheșefturile, să-i poată jupe pe toți.

Mai cu seamă pe noi Români ne au tare drag. Nu trece zi, ca să nu ne deie sfaturi. să ne dăscălească, să ne mustre sau dojenească și în sfârșit să ne injure. Nu cred că este un Român cinstit în Bucovina, care să nu se fi săturat de acest belfer nechemat și neruinat: presa jidovească!

Totuși se află mulți între noi, cari sprijinesc bănește această presă plină de otravă, ba își otrăvesc și sufletul citind și primind sfaturile lor otrăvite.

Dușmănia foilor jidovești din țară față de noi se poate vede mai în fiecare zi. Mai cu seamă însă cu prilejul

întâmplărilor politice mai însemnate din tabăra noastră. Atunci îi vezi în întreaga lor goliciune ce plătesc. Așa un prilej a fost de pildă renunțarea contelui Bellegarde la mandatul său de deputat în parlament.

Precum un fulger puternic luminează noaptea toată bezna pe pământ, până și vâgăunele cele mai adânci și prăpăstioase, așa și această întâmplare a luminat adânc ascunzătorile tainice și pline de răutate din sufletul negru și drăcos al acestor gazetari jidani.

Gazeta „Czernowitzer Tagblatt“, cea care a vărsat foc și pară pe capul judecătorilor creștini dela tribunalul din Suceava în frunte cu vrednicul lor conducător, d-l vicepreședinte A. Pridie, pentru că începuse să curățească satele noastre de lipitorile de cămătari jidani, zice între altele, că contele Bellegarde n'a fost om de faptă, că este un copil, ce n'a priceput starea țărănimii noastre și că deci nici n'a știut ce mijloace să se întrebuițeze pentru a îndrepta lucrurile. Cea mai mare greșală a politice sale este, după perciunatul de la „Tagblatt“, că a căutat să-i desvețe pe țărani de băutul rachiului și să-i desbare de legăturile cu jidani. Vedeți? Tocmai ceea, ce după părerea noastră a tuturora este bun, după cea a jidanilor a fost rău. Apoi gazeta numită dojenește faptul, că contele Bellegarde a cerut dela judecători să ieie în scut pe țărani față de cămătarii jidani. Ba, de-ar face toți deputații noștri așa cum a făcut contele, ar răsufli poate mai ușor țărani noștri. Mai departe spune gazeta jidovască cu mare nerușinare minciuna, că contele i-a adus pe țărani munteni la sapă de lemn (taci moii!) prin faptul că i-a depărtat de străini (adecă de jidani, la cari este fericirea). Cu o obrăznicie fără păreche îl ascamână foaia numită pe acest bărbat cinstit, ce s'a luptat ca un leu pentru popor, cu „donchișot“, un vântură fără smintit din poveștile apusului, care se luptă cu morile de vânt, fără să isprăvească ceva. După ce mai repețește odată vorba obrăznică și minciunoasă, că n'a înțeles de loc politica țării, gazeta sfârșește: „după contele Bellegarde nu va plânge nime, și depunerea mandatului său nu se va simți de loc în politica bucovineană“. Da, măi jidane, contele Bellegarde a fost dușmanul vostru neîmpăcat, de aceea îl batjocurești tu. Noi însă Români, pe cari i-a iubit și apărat ca un tată, vărsăm lacrimi pe urma lui.

Altă gazetă jidovească „Czernowitzer allgemeine Zeitung“, care a pus toți crășmarii și cămătarii în picioare, ca să răstoarne în Viena legile lui Aurel Onciul cu privire la alegerile comunale, crășmărit și celelalte (pe cari le-a scos apoi tot contele Bellegarde spre folosul țaranilor noștri) nu se lasă mai pe jos decât „Tagblatt“. Ea spune că contele și-a dat din bună vreme demisia, ca să nu-l alunge țărani singuri din deputăție (la zî zou, măi jidane!). Adică țărani munteni sunt așa de proști și nemulțămitori, ca să-și alunge singuri de dragul jidanilor pe marele lor binefăcător?

Dar gazeta jidovască merge mai departe în obrăznicia ei. Ea zice: „mulțămita a fost totdeauna un lucru necunoscut țaranilor noștri. Se poate o palmă mai strașnică pentru țărani noștri? Oare drept să fie ce scrie fițuica jidovască: că țărani noștri

sunt nemulțămitori față de binefăcătorii cei mai mari, cum este contele Bellegarde? Credem hotărât că nu! Românul știe totdeauna să mulțamească celui ce-l ajută la nevoie. Apoi gazeta mai zice, că contele n'a folosit la toți țărani, ci numai la câțiva cu bani. Arătăm la alt loc al gazetei noastre toate faptele contelui Bellegarde pentru țărani. Aici voim numai să spunem, că e cu atât mai frumos din partea lui, dacă a jertfit și bani din averea sa. Sau vrea jidanul ca să-și împărțească contele toată averea sa la țărani? Dar oare câți cămătari și crâșmari jidani dau înapoi norodului măcar a suta parte din averea, ce au câștigat-o de pe spatele țărănilor? La sfârșit se plânge amar gazeta că contele a ucis pe jidani fără a le ajuta prin aceasta nimic țărănilor. Noi credem, că țărani munteni sunt de altă părere și că le pare numai rău, că contele într'adevăr nu i-a „ucis“ pe jidani după cum spune gazeta lor, căci numai așa am fi scăpat pe veci de ei.

Altă gazetă jidovască „Volkswehr“ a Țestitului deputat jidovesc Dr. Straucher, zice ca contele habar n'avea de politică, când a început să facă politică. Ce-i drept, n'a făcut școală într'un „cheider“ jidovesc! Spune apoi că el nu-i cunoștea de fel pe țărani și nevoile lor și de aceea nici nu le-a adus nici un folos. Ea mai zice, că jidanilor nu le pare rău, că contele a depus mandatul și că în cei trei ani, cât a fost deputat, a stricat numai țărănilor. Apoi las' că voi, jidanilor, o să le ajutați de acuma înainte!

Gazeta jidovască „Bukowiner Post“, care-i vândută Rușilor și lucrează după porunca celui mai mare dușman al Românilor, a deputatului rutean Coco Wassilko, nu se lasă mai pe jos decât surorile ei perciunate. „Ca străin a venit el în țară, ca străin a lucrat el aici și ca străin va întoarce contele Bellegarde spatele său Bucovinei“, zice această Rifică dupuroasă. E drept, că contele Bellegarde a venit ca „străin“ în țară, dar cât a fost căpitan în Câmpulung și apoi deputat al Câmpulungului, el s'a dovedit prin nenumăratele sale fapte, că pricepe nevoile poporului, are milă de el și-i poate ajuta mai mult decât zece deputați români. De aceea el pentru noi nu e un străin, cum bârfește fițuica jidovască, ci un frate scump. Toată lumea știe, că în împărăția învecinată cu noi, în România, stă pe tron un rege neamț. Dar faptele lui pentru țară au fost așa de multe și mari, încât nime nu cutează să-i zică „străin, cu toate că nu-i de legea românească. Totuși o știm cu toții, dacă n'ar fi venit el în țară, pe care ciocoi flămânzi și ticăloși o duceau de râpă cu politica lor, azi poate n'ar mai fi țara mândră și puternică România, cu a cărei prietenie se mândrește și un împărat puternic ca al nostru. După părerea noastră n'ar strica nici la noi în țară un așa om cinstit și luminat, care să facă rânduială cu cei mișei cari ne îngroapă cu vorbele lor dulci, și să ne întărească față de străinii, cari vreau să ne înghită — așa cum a făcut Vodă Carol în România! Despre contele Bellegarde mai zice gazeta jidovască, că a făcut numai greșeli în politică, că i-a înșelat pe țărani și de aceea s'a înșelat și pe sine. „Activitatea sa, zice ea mai departe, a fost ca un

crivăț, care a scos din rădăcini vieți omenești, iar astăzi se văd acolo, unde era odată belșug; numai dărâmturi“. Ce frumos mai scrie. Numai că aceste vorbe nu se potrivesc la țărani români, ci la cămătarii jidani, cari acum se bucură, că a trecut „crivățul“, care li mai scutura perciunii și-i făcea să clănțânească din dinți, ba pe unii îi desrădăcina și-i trântea chiar la închisoare. Apoi în alt loc adaugă: „Românii l-au primit bine pe contele Bellegarde, cât timp el li-a slujit și i-a ajutat și s'au putut folosi de vaza lui“. Și acum adevă, măi jidane după socoteala ta, Românii nu mai au nevoie de contele Bellegarde și-i dau cu piciorul? Ba nu perciunatule! Ne lasă el fiind, că vede cu părere de rău, că nu află la deputații români bunăvoința, înțelegerea și sprijinul trebuitor, ca să poată isprăvi multe și mai însemnate pentru popor. Și decât să stee cu mâinile în buzunare și să se uite la ceialalți cum își bat joc de popor, pe care îl îmbată dumnealor cu apă rece, mai bine pleacă ca om cinstit, care nu vra să fie părtaș la ticăloșii. Acesta-i adevărul! Cât privește pe țărani, ei îl au drag și l-au rugat să primească înapoi și credem că l-or și alege cu toate glasurile, dând dovadă la lume, că știe ce-i mulțămă și ca să bage frica în politicianii ticăloșiți, cari se bucură de plecarea contelui Bellegarde, care, dacă rămâne în țară, nu-i va lăsa să-și facă gheșefturile pe spatele țărănimii.

A mai scris despre depunerea mandatului contelui Bellegarde și o fițuică jidovască' ce-și târăște viața ticăloasă tocmai în mijlocul muntenilor noștri cinstiți. Este Gazeta „Gebirgs-Journal“, care ar trebui să dispară din inima Românismului, unde și-a făcut vizunia, din care latră și improașcă cu balele sale veninoase. După ce boscorădește și ea câteva vorbe, culese din gazetele jidovești din Cernăuți (căci din capul ei sec n'are ce scoate!) ea spune, că contele Bellegarde s'a încrezut prea mult în cinstea poporului românesc, iar greșelile lui multe nu le-a băgat în seamă. Intre aceste greșeli trebuie să spunem noi este mai cu seamă aceea, că lăsăm să ne batjocurească fiecare gazetă jidovască și un venetic pripășit pe la noi, fără a-l trage de urechi și a-i astupa gura mincinoasă, pentru ca să nu ne mai batjocurească pe viitor!

Gazeta jidovască din Câmpulung mai răspândește minciuna, că contele Bellegarde îi crede pe țărani noștri proști, copilăroși, lesne crezători și fără bărbăție. Se va găsi oare un Român muntean, care să tragă la răspundere pe gazetarii dela „Gebirgs-Journal“ pentru această nemaipomenită batjocură? Se vede de o poștă scopul jidanilor de a învrăjbi și despărți pe poporul țărănesc de vrednicul lor deputat, care nu odată a spus lumii, că un popor așa de bun, cinstit, muncitori și deștept ca Români din Bucovina, nu se află în întreaga împărăție. Dacă numai n'ar sta pe spatele lor jidani și deputații jidoviți, ei ar păși în fruntea popoarelor împărăției. Mai departe spune gazeta jidovască că contele Bellegarde nu numai că n'a folosit nimic țărănilor, dar le-a stricat foarte mult, mai cu seamă că i-a îndușmănit cu jidanii, și astfel

Românii numai capătă bani dela jidani. Vai săracii munteni, cum au să verse ei lacrimi de sânge, că n'au cui să plătească camătă de sută la sută, și n'are cine să le vândă pământurile și gospodăriile la dobă! Inainte se mai îndura să facă acest lucru jidanul, dar de când s'au stricat cu el, nu vrea să mai facă! Oi, vei! ci pucat!

Mai departe zice gazeta, că Bucovina nu-i o „țară de jac“, după cum a spus contele Bellegarde în scrisoarea sa de demisie, și-l mustră rău pentru vorba asta aspră, ce a spus-o despre țară. Noi întrebăm de țerani: Nu-i țara noastră o țară de jac, o țară, unde tot veneticul calic, pripășit de eri, alaltă eri, se îmbogățește pe spatele poporului și-l duce la sapă de lemn, iar dreptate nu află sermanul țeran, ba nici măcar ajutor la deputații, ce i-au ales? Să răspundă țeranii!

Așa glăsuiesc gazetele jidovești. Care de care lovește mai tare în conte, ca măgarul din poveste în leul căzut, de care acum nu se mai tem, știindu-l cu un picior în groapă. Dar cât timp a fost contele Bellegarde la noi, a cutezat oare vre-un perciunat să zică ceva împotriva sa? Ce bărbătoși mai sunt jidanii, când știu că dușmanul e departe și nu le mai poate face nimic!

Să vedem acum, ce scriu gazetele nemțești. Se știe, că în țara noastră nemții sunt desbinați în două partide (acum nu! N. R.) politice. Unii „liberali“ stau în legătură cu jidanii, sunt jidoviți, alții „creștin social“ sunt împotriva jidanilor („antisemiți“) și sunt prieteni cu toți creștinii, cari sufăr sub jugul jidovesc, și caută scăpare, deci și cu noi Români.

Este lucru de sine înțeles, că la acești din urmă le pare rău, că contele Bellegarde, prietenul și apărătorul neînfricoșat al creștinilor și dușmanul de moarte al jidanilor, se duce și ne lasă fără sprijinul său puternic. În gazeta lor „Bukowiner Volksblatt“, care n'ar trebui să lipsască din nici o casă românească, în care se află cărțurari de ai noștri, ce știu nemțește (noi am recomanda mai degrabă o foaie românească. Din mai multe cauze N. R.) se zice între altele: „Dar contele a fost un dușman al cămătorilor și lipitorilor satelor, de aceea dușmănia jidanilor împotriva lui.“ Și apoi închea: „Poporul creștinesc a pierdut în contele Bellegarde un prieten cald și neprețuit. Amintirea lui va rămâne pururea binecuvântată!“

Ce deosebire între bârfelile veninoase ale gazetelor jidovești și între cuvintele adevărate ale acestei gazete cinstite creștinești!

Se înțelege că cealaltă gazetă a nemților jidoviți „Bukowiner Nachrichten“ scrie cam tot așa ca jidanii, frații lor de cruce. Mai întâi își bate joc, că contele Bellegarde s'a făcut frate de cruce cu „țăranoi“ și că nevasta d-sale, care se trage dintr'un neam foarte mare, înrudit cu curți împărătești, a jucat cu „hargăți țărănești de rând.“ Să-și însemne bine gospodarii fruntași de la munte, că gazeta aceasta jidovită i-a făcut „țăranoi“ și „hargăți de rând!“ Ea se plânge că contele Bellegarde fiind neamț (nu-i adevărat! Vom arăta cu alt prilej că se trage dintr'un neam înrudit de aproape cu noi Români), și-a vândut neamul

său pentru un blid de linte (adecă mandatul în parlament!) Să mai plângă, că contele le-a fost un dușman, care a asmuțat pe Români în contra Nemților, ceea, ce iarăși este un mare neadevăr, după cum vom dovedi. La sfârșit nu se lasă mai pe jos nici această fițuică nemțască-jidovască, ci-i dă și ea contelui o lovitură cu copita, ca măgarul din poveste leului căzut. Ea scornește adecă minciuna, că contele de aceea s'a lăsat ales deputat de Români, pentru că să-i facă pe toți catolici (papistași). Ce poți răspunde la o așa de mare mișelie! Atâta doar, că dușmanii noștri sunt neadormiți și scornesc toate minciunile de pe lume, doară ne ar pute despărți de acest mare și neprețuit prieten al nostru, pe care ar voi să-l înhame la teleaga lor politică, pe care stă fudul și ține hăturile și biciul în mână jidanul.

Foile rusești au avut o strașnică bucurie la auzul acestei știri. Și aveau pricină să se bucure. Este știut, că capitanul lor, vestitul Coco Wassilko, este frate de cruce al jidanilor și deci contele Bellegarde îi era o mare piedecă în cale: Ba era și primejdia, ca contele să se facă căpitan al al țerii, și atunci puterea lui Coco Wassilko, a jidanilor și tuturor dușmanilor noștri se ducea de râpă. Dar așa cu ajutorul deputaților noștri, contele Bellegarde nu numai că n'are să fie căpitan al țerii, dar nici nu mai vrea să fie deputat mai departe. Deci să nu se bucure Rușii?

Dar noi Români ce-am zis la vestea tristă despre rétragerea contelui Bellegarde? Foaia partidului nostru românesc sau mai bine zis a deputaților noștri (Căci nu totdeauna se spune în ea și părerea și voința poporului întreg!) a adus știrea în trei cuvinte, din care nu se vede nici bucurie nici întristare, și a încheiat cu două cuvinte: „vom reveni“, adecă vom vorbi altă dată mai pe larg despre această întâmplare însemnată pentru politica noastră. Dar am așteptat zădarnic! „Patria“, căci așa se chiamă gazeta noastră, a învățat și ea un chițibuș de la gazetarii jidani: a tăcê. Da, atunci, când vorbind despre un lucru sau un om, ai trebui să spui verde ce crezi despre el, ori de ești prietenul sau dușmanul lui, și când pe urma acestor destăinuiri ți-ai face ție singur rău, e mai bine să taci. Așa zice talmudul jidovesc. Dar evangelia dreptății creștinești zice altfel: nu ascunde lumina sub oboroc și nu orbi mulțimea norodului! Norodul românesc, țărănimea mai cu samă, a câștigat credința că contele Bellegarde i-a fost un mare prieten, deci singura foaie a poporului românesc din Bucovina a avut datoria să spue verde ce pierde mare am îndurat noi Români cu depunerea mandatului contelui Bellegarde și să-l roage să rămâie la noi, ca să ajute mai departe țeranilor. Dar „Patria“ nu numai, că n'a arătat, ce pierde mare am îndurat, nu nu numai că nu i-a părut rău, că pierdem un prieten scump (cum a făcut de altfel și foile jidovești!) ea nici nu-l a luat în scut, când l-au batjocurit foile jidovești, tocmai din pricină că a fost prieten și apărător al țeranilor români. Din ce pricină oare a făcut ea această greșală mare? E ușor de găcit. Dacă spunea adevărul, că Bellegarde a fost un bărbat mare și folo-

sitor pentru noi, că ne pare rău, că se duce și că dorința noastră a tuturor este, ca să rămâne: ea ar fi venit în încurcătura cu mulți deputați și politicieni români, pentru cari contele Bellegarde e de mult un spin în ochi. Fiind că contele Bellegarde, câtă vreme a fost deputat, a lucrat pentru popor, ei nu pot să lenească, căci poporul îi înhamă și pe ei la muncă. Dar lor li trebuie deputația numai pentru cinste, nu pentru muncă în folosul norodului. Apoi contele pe lângă că e muncitor mai este și cinstit și dușman al jidanilor și tuturor celor ce se îmbogățesc pe pielea țaranului. Unii din politicienii și deputații noștri însă se folosesc de puterea mandatului, ce-l au, spre a face gheșefturi personale în tovărășie cu Jidanii, Rușii și alți dușmanni ai poporului român. Cât timp stă însă contele Bellegarde în țară, el nu poate îngădui astfel de mișelii, ba el caută să le dea de gol și să le zădărnicească. Deci bucuria politicianilor gheșeftari, că au scăpat în sfârșit de controlul unui om cinstit și deci dau poruncă „Patriei“ să tacă și să nu spue un cuvânt, ca, doamne ferește, să nu-și tragă contele pe samă și să se întoarcă, căci atunci s'au dus gheșefturile și gheșeftarii de răpă!

Dacă datoria unei foi ca „Patria“ este a lovi în dușmanii poporului nostru, atunci să nu uite ea, că mai are și altă datorie sfântă: de-a lua în scut și recunoaște faptele prietenilor noștri pușini. Un astfel de prieten ni-a fost contele Bellegarde, și faptul, că „Patria“ a tăcut cu ocazia retragerii sale și a ne mai pomenitelor batjocuri, pe cari i le-au svărlit în față dușmanii noștri: sunt dovezi puternice, că „Patria“ se solidarizează cu dușmanii noștri, cu păreriile și faptele lor mârșave.

Ținuta tristă a „Patriei“ e dictată de interesul câtorva persoane, cari stăpânesc de prezent această foaie și stă în contradicție cu părerea întregului popor român din Bucovina! Iar o foaie, care stă în contradicție cu poporul, ale carui interese nu le reprezintă cum trebuie, pierde dreptul de-a vorbi în numele lui. Să vorbească deci „Patria“ în numele acelora, cari de dragul intereselor lor private i-au poruncit să ascundă adevărul, ca să poată triumfa minciuna! Iar îndopat cu minciuni poporul nostru se apropie de peire.

Spre cinstea poporului nostru s'a găsit și o foaie scrisă de un român nemțeste, foaia „Wahrheit“ a învățătorului M. Chisanovici, un apărător luminat și cinstit al adevărului împotriva minciunii, care se arete ce mare e pierderea, ce-o îndurăm prin plecarea contelui Bellegarde. Cu altă ocazie vom da în traducere întreg articolul numitei foi, ca să-l cunoască și cetitorii noștri. Că s'a publicat un astfel de articol în „Wahrheit“ este o puternică dovadă, că d. Chisanovici n'are epítropi politici, cari să-i pue căluș în gură. „Meritul său (al contelui) este, după numita foaie, și va rămâne, că le-a arătat țeranilor ce drepturi au“. Și apoi mai departe zice: „Contele Bellegarde urmărirea ținta sa, adică desrobirea țeranilor, cu toată bărbăția și curățenia scopurilor și faptelor, sale i-au

dat lui, care nu era Român, tot dreptul de-a vorbi în numele poporului român“.

Singura greșea, pe care o află scriitorul de la „Wahrheit“ la contele Bellegarde, este, că n'a intrat în partidul nostru românesc.

Aceasta este un neadevăr, căci contele a fost de la început membru al partidului prin faptul, că a fost deputat român, iar toți deputații sunt deja în calitate de membri ai partidului. O singură dovadă, că a fost membru al partidului este faptul, că stă iscălit sub apelul semnat de dirigența partidului național din 5 Iunie 1910 (vezi No. 43 al „Patriei“) apel, care sa lansat din incidentul sancționării legii electorale pentru dicta Bucovinei. Că n'a putut să meargă totdeauna cu ceilalți membri din partid, este alt lucru, pe care-l vom lămurii pe larg cu altă ocazie. Din contră pe timpul sciziunii celor trei deputați din parlament, el n'a ieșit din partid, deși a fost tras de ei pe partea lor.

Suntem fericiți, că ne-a invrednicit d-zeu, să putem scoate această foaie, în care cu slabele noastre puteri să ne arătăm mulțămiița față de marele nostru binefăcător, să-l luăm în scut față de lătrăturile gazetelor jidovești, și să-i spunem în numele întregului norod țărănesc, pe care-l lipsește de scutul său părintesc: Dumnezeu să-ți răsplătească cu bunătatea sa cerească pentru tot binele, ce l-ai revărsat peste noi. Și, dacă mai ai inimă și milă pentru noi, dacă mai crezi în isbânda faptei celei bune, întoarce-ți pașii și nu-ne lasă fără sprijin!

Doi bărbați de încredere ai partidului.

Este un lucru foarte uricios, când cineva primește pe un oaspe prietenește în casa sa, îl pune după masă la locul de cinste și-l ospetează, ear el, în loc să-i fie mulțămitor, se poartă prost. Așa s'au purtat cei doi luferi noi din Câmpulung, consilierul de tribunal d. Dr. Reuș și primarul Hutu față de contele Bellegarde, binefăcătorul lor. D. Dr. Reuș a fost un timp ajutor de procuror în Suceava, ear Hutu dascal bisericesc, amândoi niște bieți oameni necunoscuți, și nebăgați în samă de nime. Pe amândoi i-a scos din umbră și ia pus în cinste contele Bellegarde. Pe amândoi i-a scos el de urechi în față lumii și i-a purtat chiar la Majestatea Sa Înălțatul Împărat. Hutu a fost în fruntea unei deputații a dascalilor noștri, pentru a cere mărirea lefurilor lor. Și dascalii au și căpătat această mărire, care este o faptă a contelui Bellegarde. Și consilierul Reuș a văzut prin mijlocirea contelui Bellegarde pe Împăratul cu prilejul jubileului din anul 1908, când a plecat grătit cu clasa întâia ca reprezentant al ocolului judecătoresc Suceava la Viena, ca să-l feliciteze pre Împăratul alături cu căpiteniile judecătorești din întreaga împărăție. A fost aceasta de sigur o foarte mare cinste pentru el, căci consilierii

superiori, vicepresidentul și presidentul acestui ocol judecătoresc au rămas acasă, fără să se poată învrednici de-o cinste așa de mare.

Dar contele le-a mai făcut o cinste mare acestor oameni, punându-i barbați de încredere ai săi în partidul național din țară. Setea lor de mărire începe acum să n'aibă margini. Ei începură, să fugă cu limba scoasă după piimărie și chiar deputăție. Și ca să-și sature setea de mărire, să ajungă la ținta lor, nu s'au sfiit, să întrebuițeze cele mai mârșave mijloace.

N'a făgăduit d. Hutu înainte de alegerile comunale Câmpulungenilor, cari voiau să-l aleagă primar pe contele Bellegarde, că li va scoate servitutele, iar de nu, să-l alunge de la Câmpulung la Stulpicani? N'au fost răspândite în popor telegrame falsificate, din cari se putea citi, că contele nu primește primăria? La timp vom da de gol pe mișei aceștia, ce îmbată poporul cu minciuni și înșelăciune. N'a răspândit d. Reuț știrea, că contele Bellegarde i-a scris, că nu primește primăria, în vreme ce contele i-a răspuns la întrebarea, ori de voește să fie ales primar, cuvintele: „Faceți ce voiți!“ Adică: „Eu nu mă bat după cinstea aceasta, dar dacă mă veți alege, am să vă fac și această plăcere spre binele vostru“.

N'a colindat apoi d. Hutu cu prorocul de la Mahala prin district, cercetând părerea poporului? De dragul combaterii beției a îmblat el oare, sau pentru că voia, să agiteze pentru sine și să se facă cunoscut lumii, ca să poată mai târziu candida? Dar să-l lăsăm pe d. Hutu, un om fără școală multă, care poate nu-i așa de vinovat, pentru că alți oameni cu școale mari și șireți l-au pus la cale, să se poarte așa de urît față de contele Bellegarde, binefăcătorul său.

Să ne apropiem puțin de d. Reuț, care nu-i om prost, bă, cum spun stăpâni săi, Florea Lupu și Aurel Onciul, chiar foarte cuminte. E oare frumoasă purtarea sa față de conte?

Nu l'a adus oare contele ca consilier în fruntea preturei din Câmpulung, pe când înainte sta în umbră la Suceava? Negăsind locuință în Câmpulung nu i-a pus contele la îndămână locuința sa, scump mobilată, pentru întreaga familie? N'a locuit d. Reuț în această locuință un an întreg și jumătate pe cuvânt, că nu află locuință în Câmpulung? (Se vede că obrazul său subțire s'a făcut la munte mai gros. N. R.). Nu și-a pus contele fața sa pentru dânsul în district, ca să poată lucra cu folos pentru țărănime, căci, dacă ar fi fost singur, de mult i-ar fi astupat străinii gura și legat mânele, pentru că-i plin de păcate.

Și după ce l-a rădicat contele la cinste și l-a acoperit cu bunăvoința sa, cum s'a arătat d. Reuț? Ca bărbat de încredere al contelui în partid d. Reuț are nerușinarea, de-a submina vaza contelui și de-a agita împotriva lui.

Acuma, după ce s'a ajuns cu trabanții lui Coco Wassilko din Cernăuț, d. Reuț nu mai are nevoie de contele Bellegarde. Întrebăm: Este aceasta purtarea unui om de cinste, de caracter? Un țigan din Vuleva s'ar fi purtat altfel! Și acum are îndrăzneala și curajul, să candideze în locul contelui Bellegarde, pe care l-a

săpat, trădat și vândut ca Iuda pe Christos? Ce morală este aceasta? Ce caractere sunt în partid, domnule Iancu Flondor? Aceștia sunt barbații chemați, să conducă soarta poporului nostru?

Un bărbat curat ca lacrima, contele Bellegarde, se duce îngreșat de barbați de pânura lui Reuț, de purtarea politicianilor, slugi ale lui Coco Wassilko; și în loc se face propagandă din partea celor doi luciferi ai partidului pentru un bărbat de calitățile unui Reuț? La faptele sale puțin cinstite amintite mai sus, cari îl descalifică ca reprezentant al poporului, se mai adaog încă și alte defecte, cari îl vor opri, de-a lucra cinstit pentru popor. Datoriile sale pe la jidani și o viață familiară încurcată.

Să fi perit cu totul la noi și conducătorii noștri cinstea și morală?

Noi și Rutenii.

I.

Sunt deja 135 de ani, decând țara noastră Bucovina se află sub stăpânirea împărăției Austro-Ungare. O sută trei zeci și cinci de ani sunt două vieți de om. În aceste două vieți de om multe lucruri s'au schimbat spre binele nostru, dară, cu durere spunem, foarte multe s'au schimbat în rău și răul acesta roade la măduva poporului românesc din Bucovina. Cel mai mare rău, ce s'a pravalit asupra noastră, a fost cu bună samă năvălirea nesfârșită de neamuri străine peste noi, neamuri, cari ni-au luat mai întâi avutul, apoi s'au încercat și se încearcă mereu să ni iae și limba și legea. Credem, că e de folos, pentru ori și care Român, dacă va ști, cine au fost și sunt neamurile navălițoare și ce voesc de la noi. Cu cât le vom cunoaște mai bine, cu atâta va fi și lămurirea dintre noi și ele mai limpede și noi totdeauna vom ști cum avem să ne purtăm față cu ori și care străin, care vine sau a venit mai de mult în țara noastră.

Străini sunt în țară la noi Jidanii, Rușii, Nemții, Polonii, Ungurii, Lipovenii în număr mai mare, iară mai puțini și mai ales ca funcționari și negușitorii se mai află și Armeni, Cechi, Bulgari ș. m. a. Numărul total al străinilor se urcă în Bucovina la peste 500.000, iară noi Românii suntem numai 250.000, deci dară numai jumătate cât toți străinii la un loc. Deja raportul acesta de cifre trebuie să ne silească la un studiu mai temeinic al raportului nostru cu străinii, din care să tragem învățătura trebuincioasă, cum să ne putem păstra încă multă vreme neatinși în bunurile noastre moștenite de la strămoși.

Cei mai primejdioși dintre toți străinii din Bucovina sunt Rutenii, pentru-că ei sunt cei mai numeroși (peste jumătate din toți străinii) și pentru-că cei mai mulți din ei sunt de-o lege cu noi, adică de legea ortodoxă răsăriteană. Din pricina aceasta mulți Români, cari au venit în atingere cu acești Ruteni greco-orientali s'au încuscrit cu dânșii și pe urmă și-au uitat

limba lor dulce românească, făcându-se Ruși. Sunt asta-zi o mulțime de Ruși, cari se numesc: Muntean Pădure, Tumurug, Brânzan, Spânul, Cocea, Vlad, Toatoesul, Grigore, Tautul, Lucescul, Vasilcu ș, a., nume cari vor sta dovadă în veci, că purtătorii lor de odinioară au fost Români. Afară de aceea de 135 de ani tot curge spre Bucovina puhoiu de Ruși uniți din Galiția, popor hămnisit și de-aceea în țara noastră bogată în stare a ajunge, foarte iute de la torbar, cum a venit, la avere frumoasă ori prin lucratul pământului, ori prin negoț și meșteșug. Înainte de 135 de ani erau în Bucovina 70.000 de locuitori, deci dară ce 11 ori mai puțini ca astăzi. Peste 50.000 dintre acești locuitori erau Români. Generalii Spleny și Enzenberg, cei dintâi guvernori împărătești ai Bucovinei au făcut în țară între anii 1777—82 9 școle, dintre cari 6 erau românești: Cernăuț, Putna, Sirete, Rădăuț, Suceava și Câmpulung, iară în Suceavă și una nemțască, una grecească și una latinească. După ce s'a scos limba greacă și latinească din școle se învăța în ele numai românește și nemțește. Dacă în Bucovina pe vremea aceea nu era nici o școală rusască este o dovadă, că nu erau nici Ruși sau foarte puțini. O dovadă și mai strașnică cum-că la incorporarea Bucovinei cu Austria în țara noastră erau numai Români este și aceea că până pe la anii 1815 stăpânirea țării scria cătră toți locuitorii numai românește și că la anul 1777 împărăteasa Maria Theresia cu scrisoare românească i-a chemat la Cernăuț pe toți locuitorii Bucovinei, ca să-i jure credință. Rușește n'a scris împărăteasa, pentru-că Ruși nu erau pe atunci în Bucovina. La anul 1787 s'a împreunat însă Bucovina cu Galiția în privința administrativă și de-atunci a început a curge în Bucovina totul ce-a avut Galiția mai fără de lege și mai păcătos și pecând urgia galițiană rusască se lăția în Bucovina tot mai mult și mai mult, Românii îngroziți de-așa un scârnav popor și spăriați de comisiunile de recrutare, „care aveau să-i ducă la bătlie contra Tălienilor, Praisului și a lui Napoleon“, luau lumea'n cap și încercându-și în car avutul, femeea și copiii se porniau sara și demineața, li răsăria soarele hăt departe în țara Moldovei. Hofkriegsratul din Viena a numărat la 1815 16.000 de suflete, cari au părăsit țara și s'au dus în Moldova. Dacă din întâmplare n'ar fi venit în vremea aceea la noi câte-va zeci de familii românești din Transilvania astăzi în Bucovina n'ar mai fi urmă de Români. Acela-și Hofkriegsrat constata însă, că în acela-și an au intrat în țară 9790 de străini, cari veniau mai ales din Galiția și erau Mazuri. Șese-zeci de ani a durat legatura cu Galiția, ani de suferință grea pentru Românii din Bucovina, căci în toate slujbele țării și în școli erau domni străini, mai ales Poleci și Ruteni, cari au schimosit numele românești ale oamenilor și locuitorilor în așa fel, că și astăzi ți-i groază să le auzi. Suceava, Siretele, Rădăuțul, Cernăuțul, Câmpulungul s'au schimbat în: Suczawa, Szereth, Radautz, Czernowitz, Kimpolung, iară Ioan a lui Andrei Morari, George Rotari și Grigorie Turcan au devenit: Iwan Andriewicz, Jurg Kolesniuk și Hrehor Zurkanowicz. Cel ce îndrăsnia, să spuie, că nu'l cheamă așa, era

stupit între ochi, și dacă mai zicea ceva, jandarmul cazac îl punea în lanțuri ca pe un „Walach“ zurbagiu. Despre epoca aceasta vom vorbi mai pe larg în articolul „Noi și Polecii“.

A dat Dumnezeu, că schimbându-se vremurile să se schimbe și soarta țării noastre și, scăpând ea de Galiția, să capete dreptul, ca să se conducă singură. La anul 1869 aflăm într'un raport al camerei de comerci diu Cernăuț în întreaga Bucovină 511.964 locuitori, între cari 209.116 Români și 191.195 Ruteni. Numărul Românilor este deci după aproape 100 ani dela încorporare de 4 ori mai mare ca atunci, pecând al Rutenilor de 13 ori. Astăzi numără Bucovina cam 250.000 Români și 300.000 Ruteni. Ei ne-au întrecut deci cu 50.000. Pecând la încorporare Rutenii nu făceau nici a patra parte din populațiunea Bucovinei, după 135 ani ei cuprind mai-că jumătate din țara noastră. Ei s'au înmulțit grozav adăugându-se mereu cu de-ai lor veniți din Galiția și cu de-ai noștri, cari fiind slabi de înger și-au uitat limba strămoșască ș'au îndrăgit-o pe cea ruteană. Dar rutenisarea n'a încetat, căci din districtul Cernăuțului, Siretului, Storojinețului, Câmpulungului și Sucevei auzim mereu glasul de durere al Românilor, cari văzând potopul străin, strigă după ajutor. Din toate părțile auzim, că iuvățătorii Ruteni, de regula aduși din Galiția, sunt trimiși de autorități prin sate, unde până nu demult nu s'a mai pomenit de Ruși sau doară de câți-va torbari veniți tot din Galiția. Acești învățători își crează mai întâi câte un „Sicz“, cu ajutorul căruia bagă după aceea frică în elementele românești pacirice, atacă cu nerușinare pe păstorii de suflete români și încercă cu timpul afacerile în așa mod, că nime nu mai știe, ce să înceapă. Răzămăți pe sprijinul stăpânirii și pe nepăsarea noastră acești apostoli ruteni isbutesc apoi peste scurtă vreme, a isgoni limba românească din școala poporală și a o înlocui cu cea ruteană. Gemeni, Măriței, Milișăuți și Ceahor sunt locuri, cari ni dovedesc cele spuse. Dar câte nu vor mai fi fiind, despre cari nu se află nime să scrie. Din când în când răsare câte un Român, care cutează să se pue în luptă cu sistemul de propovăduire al Rutenilor. Resultatul e însă de regulă tragic, căci afară de vr'un articol de fond într'o gazetă sau vr'o vorbă goală a cutărui „domn“ nu mișcă nici un Român măcar un deget pentru sprijinirea bietului martir, care la urmă amețit de nenumăratele lovituri contrare sau cade învins, sau se retrage așteptând alte vremuri mai bune. În fruntea școlei rutene stă un bărbat cu tărie de fier (părinții săi au fost Români) parcă anume pus acolo, ca să arete slăbiciunea fără margini a conducătorilor școlei noastre. Acest bărbat are tot sprijinul dorit dela deputații poporului său, sprijin pe care se razimă el și față de stăpânire și față de noi Românii. Atâta de departe a mers obrăznicia Rutenilor și a stăpânirii de a-i îndopa pe Români cu școală rusască, în cât la Ipotești țărani români sătui de o ast-fel de hrană au luat parii și au măturat din satul lor pe toți învățătorii ruteni cu tot cu școală, în locul căreia au cerut școală românească, care de trei ani de zile încă nu li s'a dat definitiv.

Pe terenul școlei medii încă sunt Rutenii mai

tari decât noi, având trei gimnasii complete susținute de stat, pecând noi avem numai două, dintre cari unul e susținut de fondul religionar. Rutenii deși n'au inspector propriu mediu totuși în conducerea institutelor lor nu se întâmplă provisorate de ani de zile ca la noi. La universitate Rutenii au două catedre ale lor, pecând noi numa una. În seminarul teologic se primesc din an în an tot mai mulți teologi ruteni, dintre cari nu credem, că s'au dedicat studiului teologiei numai de nevoie, cum o fac tineri de ai noștri.

În politică Rutenii ni sunt dușmani de moarte. Deși sunt ei mult mai tineri în politica bucovineană, totuși de zeci de ani aceiași bărbați fac la ei politică reală, condusă de binele întregului popor. Când e vorba ca să-i combată pe Români, Rutenii știu să-și unească toate puterile și conducătorul lor, Românul, care și-a lepădat neamul, Nicolai Vasilcu, află tot de-una în casa noastră un cui, de care să-și anine baerele traistei sale afurite, în care poartă toate blăstămățiile, ce se fac în Bucovina. Care politician român a îndrăsnit a se atinge de traista lui Vasilcu este perdut, căci de-acolea înainte traista nu-i mai fuge dinaintea ochilor, până n'a pus mână pe-o blăstămăție dintr'ansa. Și dac'a pus mână pe-o blăstămăție atuncea uită de poporul său. Poporul e silit apoi să-l alunge și să-și caute altul, care căutare dedouăzeci de ani încoace e nenorocirea politicii noastre. Nu trec bine câți-va ani și la cârma poporului românesc să rădică oameni noi, cari nefiind îmblați deajuns o pătesc ca și cei vechi. Dar măcar-că Rutenii merg cu pași repezi înainte pe ori și ce teren, măcar că mai-că zilnic se înstrăinează Români de limba și legea lor prin lucrarea Rutenilor, măcar că torbarii galițieni împlu mereu satelē și orașele așezându-se apoi în cele mai românești ținuturi ale țării, măcar că pământuri scumpe românești trec într'una în flămânde mâni rutene, măcar că școala și biserica nis pângărite, măcar că Rutenii cer jumătate din fondul religionar al Voevozilor noștri, la noi încă nu s'a aflat un grup de oameni sau o foaie, care să urmărească intensiv chestia ruteană, să fie lumea românească în curent cu totul, ce se ține de chestia aceasta, să fie scurt zis sentinela neamului românesc la nord. Vom încerca noi, să facem slujba aceasta, rugăm însă sprijinul tuturor Românilor și mai ales al acelor din locurile expuse rutenisării.

Rectificare, referitoare la articolul din numărul 2 anul VI pagina 4 și 5 intitulat „Servitutele Câmpulungului“.

Nu este adevărat, cumcă eu am fost ales în consiliul comunal din Câmpulung după multă trudă și muncă.

Adevărul curat este, cumcă alegerea mea s'a făcut decâtă alegătorii colegiului II din inițiativa lor proprie cu unanimitate da voturi. După alegere au venit mai multe sute de alegători la mine și m'au rugat să primesc mandatul.

Nu este adevărat, cumcă eu am iscodit și am spus minciuni și năsdărăvării, ca să infrie oamenii.

Adevărul este, cumcă atât în chestiunea servitutelor cât și în toate celelalte afaceri comunale mi-am dat glasul meu pentru dreptate.

Nu este adevărul, cumcă eu am lovit poporul cu piciorul și am căutat să bag comuna în datorii strașnice și am neîndreptățit pe țărani.

Adevărul recunoscut de toți oamenii de bine este, cumcă în toate afacerile comunale am fost un sincer reprezentant al alegătorilor mei, cari cu toții sunt țărani. Consiliul comunal ales în luna Decembrie 1909 n'a făcut datorii de loc, ci a căutat ca să se disfacă de unele afaceri contractate de vechia reprezentanță comunală, precum este introducerea luminei electrice și o cumpărătură foarte desavantajoasă a unei mori.

Nu este adevărat, cumcă atitudinea mea în afacerea servitutelor câmpulungene a fost batjocuritoare și a arătat, cumcă eu sunt un dușman răuvoitor al țaranului.

Adevărul este, cumcă în aferea servitutelor am fost în concordanță cu membrii țărănești din consiliul comunal, cari au zis, că făcându-se de cătră cei îndreptățiți contra comunei Câmpulung pentru revindicarea echivalentului de servitute o pâră la tribunalul din Suceava, să se aștepte hotărârea judecătorească, care în tot cazul va trebui să fie respectată.

Nu este adevărat, cumcă de când am intrat în consiliul comunal din Câmpulung am băgat comuna și satul în datorii și cele mai grele încercături.

Procesele verbale ale ședințelor dau dovadă completă, cumcă tocmai grija mea a fost, să scot comuna din feluritele încercături, în care intrase în urma mai multor contracte de tot desavantajoase, și chiar desastroase și cari le încheiase vechiul consiliu comunal.

Ce se atinge de casa de economie orășanească atunci astă casă de economie este o creațiune a vechiului consiliu comunal. Eu nu fac parte din directoriul acestei bănci și deci nu știu, cui ss acordă împrumuturi.

Dr. Romul Reuț.

Marele apărător (?) al țărănimii d. R. Reuț ne trimite o rectificare privitoare la articolul „Servitutele Câmpulungului“, și cu toate că nu răspunde întreaga rectificare legii de presă, o publicăm ca să vadă lumea cum se laudă d. Reuț, după părerea lui și a vreo câtorva cel mai tare candidat în ținutul Câmpulungului. D. R. Reuț spune că alegătorii l-au rugat să primească mandatul în consiliul comunal și că nici nu a avut știre despre alegere, apoi spune că nu a fost ales cu multă trudă și muncă. Adevărat e că alegătorii țărani s'au muncit și trudit foarte mult ca să isbutească. Ba o parte din țărani s'au muncit și țărani erau amărăți că nu a fost ales nu „suman“ în locul d. Reuț. Ce-i drept d-sa nu s'a trudit la alegeri, ci i s'a pus plăcinta gata pe masă.

D. Reuț susține în rectificarea sa că în afacerea memoriului celor îndreptățiți a lucrat în deplină înțelegere cu ceilalți consilieri comunali țărani. Fapt e că toți consilierii țărani fac și votează cum hotărăște d. Reuț. Cei îndreptățiți au cerut în memoriul adresat consiliului comunal, ca să recunoască moșie comunală cele 5460 de jugăre de pădure și imasă ce erau și sunt dreptul de servitute al locuitorilor băștinași români. Nu s'a cerut nimică ce nu ar fi în stare și cu cale să facă consiliul comunal. Lucrul acesta l-am făcut noi, cei îndreptățiți, ca să se usnreze și să se isprăvească mai iute afacerea cu drepturile de servitute. Cu atâta mai mult ne-am crezut să o facem, fiindcă știam și eram siguri atât de ajutorul d. R. Reuț, care mi-a spus mie în cancelaria sa că e un lucru bun și de folos țărănimii și că va stărui să se limpezească afacerea în folosul gospodarilor, cât și de declarația d-lui primar G. Hutu înainte de alegeri. Noi parecă am știut ce se poate întâmpla, fiindcă mai mulți gospodari îndreptățiți mi-au spus să nu mă încred în d. Reuț și ar fi și mai bine să dăm toată treaba pe mâna judecătorei. Cu memoriul au cheltuit gospodarii îndreptățiți 4000 de coroane. Așteptam ca consiliul comunal să ne deie un răspuns la memoriul nostru. Când colo

lucrurile se schimbă. Memoriul se citește în ședința consiliului comunal cu multă ironie de d. Dr. Criclevici, iar d. Reuț a început a „face haz“ și a zice că oamenii „nu știu ce cer“ și că „nu au știut ce iscălesc“. Ba mai susținea d. Reuț, că „pără nu e bună“ și să caute oamenii „să o îndrepte“. Nu destul cu atâta, d. Reuț îi asigura pe consilierii țărani că drepturile de servitute nu se mai pot câștiga nici odată. Tot aceasta a spus o și deputatului Aurel Onciul, pe care l-au rugat oamenii să interviev la comitetul țării. Acesta e adevărul ce privește purtarea d. Reuț în afacerea servitutelor și-l lămurește și pot mărturisii ori și unde și ori și când. Am fost în tot dreptul să-i lămuresc și pe sătenii mei de cele ce știu, că se face în treaba servitutelor. Aceasta am spus-o și celor îndreptățiți la adunarea lor, ca să-și cunoască prietenii mai bine.

Mă mir de laudele d. Reuț. De când a intrat d-sa în consiliul comunal nu văd nici decum schimbările așteptate. Numai cu procesele verbale dela ședințe nu se schimbă lucrurile. Să vedem fapta și aceasta să vorbească, iar nu procesele verbale, unde se face reclamă unuia sau altuia mai vorbaret. Nu destul cu laudele, d. Reuț amenință și ar vra să stee de-a ciomagul cu corespondenții „mai mulți Câmpulungeni îndreptățiți“. Știu că oamenii nu sunt așa de fricoși și vor ști cum să-i potolească toate poftele. Crede d-sa că se va răsbuna și asupra oamenilor, cum a făcut cu mine în clubul „Rarău“, unde d. Reuț aduce chestii politice și caută să resbune pe potrivnicii săi politici, cum numai unui om cult și șef de judecătorie nu i se sede? Cel mai bine ar fi să-și păzească slujba sa și să lese lumea în pace.

V. Lițu.

De ale poștei. Notița publicată sub titlul acesta în Nr. 2 al foii noastre am primit-o din Cernăuț dela un funcționar, pre care l-am crezut de iubitor de adevăr. Regretăm, că am fost mistificați și de aceea rectificăm cu plăcere, că tot cuprinsul notiței acesteia referitor la d. Eugenie Mitrofanovici, conducătorul actual al oficiului postal i. r. din Vatra Dornei este neadevărat. D-l Eugenie Mitrofanovici se trage din părinți români geți-bogeți, este fiul venerabilului d. părinte Dionis Mitrofanovici, paroh din Toporăuț, născut în Cernăuț și nu în Stanislav, n'a fost nici când rutean, ci tot de-anna numai Român adevărat. Din scrisoarea ce ni-a trimis constatăm cu plăcere, că d. Eugenie Mitrofanovici știe perfect românește. Pe viitor vom censura mai aspru corespondențele noastre și ne rugăm domnilor Dionis Mitrofanovici și Eugen Mitrofanovici, să nu creadă, că poate din animositate sau altă cauză necinstită am publicat notița amintită.

Știri mărunte.

Serbare rară. Din incidentul aniversării a 60. de preoție a d. Mihail Ieremievici, paroh din Berchișești un comitet de veneratori ai jubilarului a emis următoarea invitație: Prea Venerabilitatea Voastră! P. T. Domnule! Miercuri în 27 Octombrie (9 Noembrie) a. c. serbează preoțimea die protopresviteratul Gurahumorului jubileul de 60 ani de preoție a parohului din Berchișești, P. V. S. Dl. protopresviter Michail Ieremievici. Aceasta serbare va afla loc în biserica parochială din Berchișești începând la oarele 8 a. m. conform următorului program: 1) la oarele 8 mânuccându săvrășită de părintele Boca din Corlata. 2) la oarele 9 a. m. liturghie în sobor săvrășită de P. V. părinți Percec și Tipa I. din Dragoiești și părintele Pohoată din Braiești. 3) Predica festivă ținută de păr. Boca

din Corlata. 4) La oarele 11 a. m. felicitările jubilarului din partea preoțimei din protopresviterat, a epitropiei bisericesti din loc precum și din partea poporenilor și altor delegați. La aceasta rară și însemnată serbare sunteți respectuos rugat de a participa.

Comitetul aranjator.

Nemică fără mișelie. În ultimul moment ne-au informat persoane, demne de credință absolută, că și la adunarea comitetului național districtual, ținută la Câmpulung, luni, în 31 l. t. sub președinția d. Dr. Iancu cav. de Flondor, șeful partidului român din țară, și a d. Dr. Reuț, consilier de tribunal, preșident al comitetului național districtual și candidat de deputație, s'au comis mișelii. La adunarea aceasta n'avea să participe nime altul, decât membrii comitetului și candidații de deputație anunțați. Pentru-că d. Dr. Reuț să întrunească o majoritate de voturi au fost admise în localul adunării și o mulțime de persoane, cari nu aveau ce căuta acolo. Lumea zice, că aceasta s'a făcut cu știrea și consimțământul d. Dr. Reuț și a fost pusă de acesta la cale cu d. Dr. Iancu cav. de Flondor, șeful partidului român din țară. Și la votare pentru nominarea candidatului au dat țidule și persoane neindreptățite sub numele unor membri absenți pentru d. Dr. Reuț. D. consilier Calinescu zici-ca a înăntat recurs la d. Dr. Iancu cav. de Flondor, șeful partidului român, în contra nominării d. Dr. Reuț de candidat de deputație și la motivat cu amintitul fapt mișeliesc.

Candidatul de deputație, d. consilier Calinescu, nici n'a fost admis la cuvânt, ca să-și desvoalte programul politic

Vom reveni asupra adunării acesteia mai detaliat în numărul viitor al foii noastre.

Intrun. acad. Bucovina și Moldova din Cernăuț aranjează sub prezidiul de onoare a P. C. Sale D-lui Ipolit Vorobehevici, igumenul mănăstirei Dragomirna, în Suceava în ziua Sflor. archangelului Mihail și Gavril (21 Noembrie st. n.) în sala otelului central o petrecere cu dans, pentru care se vor trimite invitații numai în districtul Sucevei. Începutul la oarele 8 sara; prețul de intrare este 3 cor. de persoană și 10 cor. de familie (4 persoane). Damele sunt rugate să apară în costum național sau toaletă simplă.

O întrebare. Are presidiul tribunalului din Suceavă și șeful preturei din Câmpulung știre, că judecătorul Euseb Zacharowski a cutrierat vaea Sughei ca agent agitator al candidatului de deputație Dr. Romul Reuț?

Soc. Liga Românilor în Bucovina a scos de sub tipar o serie de cărți poștale ilustrate, ce represintă 5 din cele mai vestite cetăți moldovenesti medievale și a. Cetatea albă, Hotinul, Neamțul, Suceava și Chilia, însoțite și de un text istoric. Prețul cărților ce se pot cumpăra și comanda la librăria Șcaalei Române în Suceava și la funcționarii filialelor societății Liga Românilor în Bucovina este 10 bani de bucată.

D. Dimitrie Popovici, până acuma notar i. r. în Stănești pe ceremuș, a fost strămutat în urma cererii sale la Zastavna.

Advocat român. D-l Dr. Nicu Carabioschi și-a deschis cancelaria de avocat la Rădăuț.